

A Kúria a dr. Németh Tamás ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Balázs György ügyvéd által képviselt alperes ellen 3.750.000 forint és járulékai megfizetése iránt a Zalaegerszegi Járásbíróságon 8.G.20.186/2012. szám alatt indult, és a Zalaegerszegi Törvényszék 3.Gf.40.066/2013/4. számú ítéletével befejezett perében az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperes részére 100.000 (Egyszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a feljegyzett 375.000 (Háromszázhetvenötezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes az alperessel 2009. augusztusában kötött megbízási szerződéssel pályázat elkészítését és határidőre történő benyújtását vállalta a környezet- és energia operatív program - ... pályázati kiírás - keretében az alperes ... utcai épületének energetikai korszerűsítésére. A felek a szerződésben rögzítették, hogy a felperes a megbízást a megvalósíthatósági tanulmány alperes részére történő átadásával teljesíti. A megvalósíthatósági tanulmány elkészítésének díját 1.980.000 forint + ÁFA összegben határozták meg, mely összeget az alperes a felperes részére megfizetett.

A felek a szerződés 7.3. pontjában a felperes javára 1.000.000 forint + ÁFA sikerdíjat állapítottak meg, a pályázat nyertességét igazoló dokumentum kézhezvételét követő 30 napon belüli esedékességgel. A 7.4. szerint a felperes eredményességi javadalmazásként a pályázat keretében elszámolhatóan - külön szerződéssel - pénzügyi projekt menedzsment munkákat vállalt, pályázatonként 2.000.000 forint + ÁFA összegben. A felek

rögzítették, hogy amennyiben az alperes a pályázat nyertességéről szóló értesítés kézhezvételét követő 30 napon belül a felperest a 7.4. pontban szereplő munkákkal nem bízza meg, akkor a felperes jogosult az alperes felé nettó 2.000.000 forint + ÁFA összeget a 7.3. pontban szereplő összegen felül sikerdíjként kiszámlázni.

A megvalósíthatósági tanulmány elkészítéséhez szükséges gépészeti, műszaki tervdokumentációt az alperessel 2010. januárjában kötött szerződés alapján a ... Bt., míg az építész felmérési és tervdokumentációt, valamint az építészeti költségvetést és a gépészeti költségvetést a ... Kft. készítette el.

Az alperes pályázata eredményesnek bizonyult, azonban a felperes részére az 1.000.000 forint + ÁFA sikerdíjat nem fizette meg, és a felperest pénzügyi projekt menedzsment munkák végzésével sem bízta meg.

A felperes keresetében bruttó 3.750.000 forint megbízási díj és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest, a megbízási szerződés 7.3. pontja és 7.4. pontja alapján.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását arra hivatkozva kérte, hogy a felperes hibásan teljesített, mivel a pályázatban szereplő műszaki, illetve költségvetési hiányosságok miatt az energetikai korszerűsítés nem valósítható meg. Az alperes viszontkeresetében a már megfizetett 1.980.000 forint visszafizetésére kérte kötelezni a felperest.

A felperes ellenkérelmében a viszontkereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének helyt adva 3.750.000 forint és járulékai megfizetésére kötelezte az alperest a felperes javára, míg az alperes viszontkeresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a felperes a szerződés teljesítése során úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható, és a megbízási szerződés 1. pontja szerinti kötelezettségét teljesítette. Az elsőfokú ítélet értelmében a felperest - az alperessel kötött szerződés alapján eljáró - ... Bt. és ... Kft. által elkészített dokumentáció adataiért nem terheli felelősség, mivel nem volt tőle elvárható, hogy ezek esetleges hibáit - a szükséges szakismeret hiányában - észlelje.

Miután a felperes által készített pályázat sikeres volt, az elsőfokú bíróság az alperest a szerződés alapján 1.000.000 forint + ÁFA sikerdíj megfizetésére kötelezte. Figyelemmel arra, hogy az alperes a szerződés szerint a felperessel projekt menedzsment munkákra nem kötött szerződést, a felperes 2.000.000 forint + ÁFA sikerdíj iránti igényét is alaposnak ítélte.

Az elsőfokú bíróság az alperes viszontkeresetét arra hivatkozva utasította el, hogy az alperes által sérelmezett költségvetési és műszaki dokumentáció elkészítése nem a felperes feladata volt, az ezzel kapcsolatos hibák miatti szavatossági igény, azaz a szerződéstől való elállás a felperessel szemben nem érvényesíthető.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokai alapján helybenhagyta. Miután az alperes először a fellebbezésében hivatkozott arra, hogy a közte és a felperes között létrejött szerződés 7.4. pontja szerint kikötött 2.000.000 forint + ÁFA díjazás a felek szerződéses akaratával nem egyeztethető össze, illetve a Ptk-ba is ütközik, a Pp. 235. § (1) bekezdés második fordulata alapján ezen alperesi érveléseket nem vette figyelembe, különös tekintettel arra, hogy az ezzel kapcsolatos szerződéses kikötés megtámadását az alperes elmulasztotta. A másodfokú bíróság az ítéletének indokolásában arra is utalt, hogy a felek közötti szerződés alapján a felperes akkor vált jogosulttá az őt megillető díjazásra, amikor az általa elkészített pályázat nyert. Miután ez megtörtént, a per eldöntése szempontjából irreleváns az az alperesi hivatkozás, hogy a nyertes pályázat alapján műszakilag az általa elérni kívánt cél nem valósítható meg, a felek ugyanis ezen feltételt a felperesi díjigény vonatkozásában nem kötötték ki.

A jogerős ítélettel szemben az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperes a keresetlevelében arra alapította igényét, hogy neki abban az esetben is jár a megbízási díj, ha ténylegesen semmilyen munkát nem végzett, mert a munkavégzéssel harmadik személyt bíz meg az alperes. A Ptk. 5. § (2) bekezdését idézte, és kifejtette, hogy az általa sérelmezett szerződési rendelkezés nem lehet más mint kötbér. Érvelése értelmében ez egyoldalú és indokolatlan előnyt tartalmaz a felperes javára. Sérelmezte, hogy ezen tényt a bíróság nem vizsgálta. Idézte a Ptk. 246. § és 247. § rendelkezéseit, valamint a Ptk. 478. § (3) bekezdését.

Eljárási szabálysértésként a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére hivatkozott, mivel szerinte a bíróság a bizonyítékokat nem összességükben értékelte. Kifogásolta, hogy a bíróság ... tanú vallomásából csupán részleteket ragadott ki, ezért a jogerős ítélet sérti a bizonyítékok értékelésének szabályait ezen tanúvallomás és az okirati bizonyítékok vonatkozásában. Utalt rá, hogy erre már a korábban benyújtott fellebbezése során is hivatkozott. Állította, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget a bizonyítási indítványának, és sérelmezte, hogy ezt a másodfokon eljáró bíróság nem bírálta felül.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet

hatályában való fenntartását kérte.

A Pp. 272. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben - a jogszabálysértés, és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett - elő kell adni, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. A felülvizsgálati kérelem rendkívüli perorvoslati jellegéből következően a Kúria csak a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között, továbbá az ott megjelölt jogszabályok körében vizsgálhatja a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát (BH 2002.490.). A felülvizsgálati kérelemben konkrétan meg kell jelölni a jogszabálysértést, nem elegendő korábbi beadványokra utalni (BH 1995.99.). Ennek megfelelően a Kúria csupán a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértés tekintetében vizsgálhatja a jogerős ítéletet, míg a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél egyéb beadványaiban, esetleg fellebbezésében felhozott indokokat a felülvizsgálati eljárás során nem veheti figyelembe (BH 2008.312., BH 1998.558.). A jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel csak olyan kérdésben támadható, amely az első- és másodfokú eljárásnak is tárgya volt (BH 2000.172.). A felülvizsgálati kérelemben a felek sem új jogcímre, sem korábban nem érvényesített beszámítási kifogásra nem hivatkozhatnak (BH 1996.372.).

A felperes az eljárás során joggal való visszaélésre, a Ptk. 5. §-ára nem hivatkozott. Miután az ezzel kapcsolatos felvetés a korábbi eljárásnak nem volt tárgya, a felülvizsgálati eljárás során az alperes ezen hivatkozása nem vehető figyelembe, ezt a kérdést a Kúria a felülvizsgálati eljárás során nem vizsgálhatta.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás során azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

Az alperes ellenkérelmében nem vitatta, hogy a felperes a pályázatot elkészítette, azt benyújtotta, és az sikeresnek bizonyult. 3. sorszámú ellenkérelmében arra hivatkozva kérte a kereset elutasítását, hogy a felperes által benyújtott pályázat - abban a formában - nem valósítható meg, és kifogásolta, hogy a felperes a megbízó célszerűtlen vagy szakszerűtlen utasítására őt nem figyelmeztette. A felperes 2.000.000 forint + ÁFA sikerdíj iránti igényével szemben az elsőfokú eljárás során érdemi védekezést nem terjesztett elő, azt azonban maga sem állította, hogy projekt menedzsment munkák elvégzésével bízta volna meg a felperest. Az alperes a fellebbezésében hivatkozott először arra, hogy álláspontja szerint ez a kikötés „nem más, mint burkolt kötbér”. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében idézte is a Ptk. 246. § rendelkezéseit, amiből kitűnik, hogy a kötbér a

szerződésszegés szankciója.

A szerződés 7. pontja az alperes díjfizetési kötelezettségét szabályozta a felek szempontjainak megfelelő bontásban. A felek a szerződés 7.4. pontjában nem az esetleges szerződésszegés kérdését rendezték. A 7.4. pont értelmében az alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy vagy projekt menedzsment munkák végzésével bízta meg a felperes, vagy a 7.3. pontjában szereplő összegen felüli sikerdíjként fizeti meg ezt az összeget a részére. A felülvizsgálati kérelemben írtakkal szemben ez nem minősül kötbér kikötésnek.

Miután az alperes által sem vitatottan a pályázat sikeresnek bizonyult, jogszabálysértés nélkül kötelezte a bíróság az alperest a felperes javára 1.000.000 forint + ÁFA sikerdíj megfizetésére. Mivel az alperes a szerződés 7.4. pontjának megfelelően projekt menedzsment munkák végzésével nem bízta meg a felperest, a szerződés alapján jogszerűen igényelte a felperes a 2.000.000 forint + ÁFA összeget az 7.3. pontban szereplő összegen felül sikerdíjként.

Megalapozottan mutatott rá a másodfokú bíróság az ítéletének indokolásában arra is, hogy a pályázatírással foglalkozó felperes nem rendelkezett olyan szakmai ismeretekkel, amelyek a tervek, a költségvetés, illetve műszaki megoldások kivitelezéséhez szükséges volt. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében konkrétan nem jelölte meg, hogy ... tanúvallomásának összességében történő értékelése szempontjából milyen előadások figyelmen kívül hagyását sérelmezte. A tanú elmondta, hogy az általa felsorolt hiányosságokat részben a tervezőnek, részben a műszaki osztálynak kellett volna észlelnie, míg a felperes műszaki megoldásokkal kapcsolatos ismereteiről nem nyilatkozott, ugyanakkor kijelentette, hogy az alperes részéről volt műszaki felelős.

A felülvizsgálati kérelemben írtakkal szemben a bíróság a tanú vallomását helytállóan értékelte és az ítéletében megfelelően megindokolta, hogy az alperes szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát azért utasította el, mivel az alperes által sérelmezett költségvetési és műszaki dokumentáció elkészítése nem a felperes feladata volt.

A bíróság a felülvizsgálati kérelemben írtakkal szemben a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen, a logika szabályainak megfelelően mérlegelte, és jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a költségvetési és műszaki dokumentációk hibáinak felismeréséhez szükséges szakismerettel nem rendelkezett, tájékoztatási kötelezettség elmulasztása miatt felelősség nem terheli. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok eltérő értékelésének (az ún. felülmérlegelésnek) pedig nincs helye

(BH 1999.44.).

A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, és az alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. Az alperes illetékmentessége folytán a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2014. június 19.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró